

تایلند: جنون مشت زنی و شرط بندی

رابرت هورن و تاسلینکا خاپکایو*

در رینگ

خشونت بیداد می کند و اطراف آن شرط بندی

سیالک چاناراک، طی بیست سال گذشته تقریباً هر جمعه شب در استادیوم لومپینی بانکوک که یکی از دو استادیوم اصلی مشت زنی تایلندی موسوم به موای تای است، حاضر شده است. این کاسب ۵۳ ساله در حالی که دسته‌ای اسکانس را می‌شمارد، می‌گوید: «اما من مشت زنی را دوست ندارم و اگر موضوع شرط بندی نبود، هیچ وقت پایم را اینجا نمی‌گذاشتم.» در میان ۱۰۰۰۰ نفر تماشاگری که در این استادیوم محقر حضور دارند، شاید فقط جهانگردانند که روی مبارزات شرط نمی‌بندند. بعضی از زنان جهانگرد از دیدن باران ضربات مشت و زانو و پاره شدن پوست و شکستن استخوان منقلب شده‌اند.

موای تای ورزش ملی است. این هنر رزمی که از فنون سنتی ای ناشی شده که جنگ‌جویان سیامی هنگام مبارزه با دست خالی به کار می‌بردند، در بدو امر بسیار به مشت زنی شباهت دارد: مبارزان دستکش به دست می‌کنند، در رینگ مبارزه می‌کنند و این مبارزه در راندهای سه دقیقه‌ای صورت می‌گیرد. اما شباهت همین‌جا خاتمه می‌یابد. زیرا در این مبارزه انواع ضربات با پا، زانو و آرنج مجاز است. یک دسته ارکستر نیز - شامل طبل، سنج و فلوت جاواهای - با ضرب آهنگی جنون‌آسا آهنگ‌های قدیمی نظامی را می‌نوازد تا مبارزان را بیشتر تحریک کند.

حمله قلبی

مشت زنی تایلندی بخشی جدایی‌ناپذیر از هویت ملی است. دلیل؟ کمیسیون فرهنگ بر ترویج آن نظارت دارد، مؤسسه آموزش موای تای وابسته به وزارت آموزش است و اداره استادیوم لومپینی به عهده ارتش و نیز شورای جهانی موای تای است. اما از حیث محبوبیت عمومی باید گفت که سرگرمی ملی تایلندی‌ها بیشتر شرط بندی است تا موای تای. دامنه این شرط بندی شامل فوتبال نیز می‌شود. طبق ارزیابی پلیس، تایلندی‌ها هر هفته فقط میلیاردها بات (واحد پول تایلند) روی نتایج مسابقات لیگ برتر انگلیس شرط بندی می‌کنند. قمارخانه‌های غیرقانونی در بانکوک بی‌هیچ هراسی از مجازات مشغول فعالیت‌اند. هر هفته هزاران نفر پیش نامدارترین راهب بودایی کشور می‌روند، زیرا فکر می‌کنند که اگر وی با روزنامه‌ای لوله شده به سر آنها بزند، شاید در بخت‌آزمایی سراسری برنده شوند.

موای تای همچنین برای نوجوانان می‌تواند راهی برای خروج از بی‌نواهی باشد. یک مسابقه مهم در استادیوم لومپینی حدود ۱۰۰۰۰۰ بات (۲۵۰۰ دلار) درآمد دارد و مشت زنی‌ها به‌طور متوسط ماهیانه در یک مسابقه شرکت می‌کنند. چنین مبالغی برای کارگران جوان مزارع و کارخانه‌ها ثروت بزرگی است که البته در صورتی که ضربه زانو را با خوش‌شانسی به هدف بزنند، نصیب‌شان خواهد شد. اما ارقام درشت واقعی

در جایگاه تماشاگران رد و بدل می‌گردد. چاتری کانچانامنون، ۵۰ ساله و صاحب یک مغازه طلافروشی، می‌گوید: «من فقط در یک مسابقه ۸۰۰۰۰۰۰ بات (حدود ۲۰۰۰۰ دلار) بردم. اما یک بار هم یک میلیون (۲۷۰۰۰ دلار) باختم.» بهترین دوست وی همه چیزش را در شرط بندی باخت: «او رقم بزرگی شرط بست و به همین خاطر خیلی هیجان‌زده بود. برای تشویق مشت‌زن خودش نعره می‌کشید. ناگهان افتاد روی زمین و مرد. چون سگته کرده بود.» مبالغ شرط‌ها پس از بحران اقتصادی کشور در ژوئیه ۱۹۹۷ کاهش چشمگیر یافته است. نکته دیگر آنکه قربانیان شرط بندی، همه به مرگ طبیعی نمی‌میرند. به گفته چاتری برخی از آنانی که نتوانسته‌اند بدهی خود را بپردازند، به قتل رسیده‌اند.

هنگامی که مشت‌زن‌ها یکدیگر را زیر ضربات زانو و آرنج می‌گیرند، تماشاگران از روی نیمکت‌ها فریاد می‌کشند یا با تمام نیرو زنجیرهای سنگین بین ردیف نیمکت‌ها را فشار می‌دهند. اما فعالیت در خارج از رینگ در فواصل بین راندها به اوج خود می‌رسد. در حالی که مشت‌زن‌ها نفسی تازه می‌کنند، شرط‌بندها دست‌ها را تکان می‌دهند و انگشت‌هایشان را می‌پیچانند و با این حرکات قراردادی و پیچیده به مسئولان شرط بندی می‌فهمانند که روی کدام مشت‌زن و چه مبلغ شرط می‌بندند.

تنها تعدادی اندک از تماشاگران شرط بندی نمی‌کنند. پایسان فاکدسیوتورن از جمله این افراد است. این کارمند ۳۲ ساله که در سال‌های نوجوانی به این ورزش می‌پرداخته است، می‌گوید: «من موای تای را دوست دارم. اما شرط بندی عادت کثیفی است! من پول مفت ندارم که بیازم.» او مشت‌زن‌ها را با فریاد تشویق می‌کند، اما مانند بسیاری از تماشاگران طرفدار هیچ کدام نیست. چون بیش از آن به این ورزش علاقه دارد که بخواهد به طرفداری از مشت‌زن خاصی بپردازد. شرط‌بندی‌هایی چون سیالک هم مشت‌زن محبوبی ندارند. وی می‌گوید: «مشت‌زن محبوب یعنی چه؟ شما باید با مغزتان شرط ببندید نه با قلبتان.»

«برخی فکر می‌کنند
که کشتی ورزشی
ننگین است. کشتی
نوعی ورزش نیست،
بلکه نوعی
نمایش است.»

و تماشای رنج در یک
مسابقه

کشتی ننگ آورتر از
تماشای رنج‌های آرنولف یا
آندروماک نیست..»

رولان بارت،

منتقد ادبی

و نشانه‌شناس فرانسوی

کوچک و بزرگ با
موای تای، ورزش ملی،
آشنا می‌شوند.

